

СТАНОВИЩЕ

От проф.д-р Цекомир Воденичаров, д.м.н.

За дисертацията на доц. Анжелика Велкова, д.м.
за придобиване на научна степен “доктор на науките”

Тема на дисертационния труд: „Предотвратимата смъртност като индикатор за оценка на националните здравни системи в страните от Централна и Източна Европа по време на социално-икономически преход”

Дисертационен труд на доц. А.Велкова е в обем от 340 стандартни страници основен текст заедно с книгописа. Резултатите са представени в 116 таблици и 158 графически изображения. Използвани са 398 литературни източници, от тях 18 са на кирилица. Повече от 85% от публикациите са от последните 10 години. Структурата на труда е съставена от въведение, литературен обзор, цел и задачи, методология, резултати от собствените проучвания на докторантката, обсъждане, изводи и заключение.

Представеният ми труд е с изключително актуална и приоритетно значима тема в настоящите условия на националната здравна система на България. Тя е опит за изследователски отговор на необходимостта от оценка на приноса на националните здравни системи за състоянието на популационното здраве в страните от Централна и Източна Европа (СЦИЕ) по време на социално-икономическия преход и за преодоляване на здравните различия със страните от Западна Европа.

Текстът на дисертацията е структуриран в пет основни глави, всяка от които има своята вътрешна структура - въведение, литературен обзор, цел и задачи, методология, резултати от

собствените проучвания на докторантката, обсъждане, изводи и заключение.

Обстойният литературен анализ показва много широката осведоменост на автора по изследваните проблеми както в национален, така и в международен аспект. Целта, задачите и методиката са много добре обосновани и са адекватни за избраната тема на изследване.

Осъщественият анализ се базира върху богата информация, събрана чрез комплексна методика и представена много прецизно в дисертационния труд. В ясна логическа последователност доц. Анжелика Велкова представя и анализира динамиката на смъртността от всички причини и от четирите водещи групи причини в България за периода 1980-2004 г., промените в предотвратимата със здравни интервенции смъртност през периода 1980-2004 г., приложимостта на индикаторите за предотвратима със здравни интервенции смъртност в оценката на дейността на националните здравни системи у нас и в международен план.

Особено впечатляващи са анализите на промените в предотвратимата смъртност в СЦИЕ по време на социално-икономическия преход, които според доц. Анж.Велкова се осъществяват в рамките на **три модела**: Страни от Централна Европа, Балтийски страни, България и Румъния.

Представени обобщено, според мен най-съществените приноси в дисертационния труд на доц. Анжелика Велкова са следните:

Предоставени са обосновани научни доказателства за приоритетната роля на определени възрастови групи и предотвратими със здравни интервенции причини за смърт, като посочва резерви за подобряване на ефективността на

националната здравна система с практическо значение за здравната политика.

За пръв път в страната се провежда сравнително проучване за мястото и прогреса на България в годините на социално-икономическия преход сред страните от Централна и Източна Европа по отношение ефективността на националната здравна система, измерена чрез предотвратимата смъртност.

За пръв път у нас с помощта на индикаторите за предотвратима със здравни интервенции смъртност е оценен приносът на националните здравни системи в страните от Централна и Източна Европа за подобряване на общественото здраве и преодоляване на здравните различия със страните от Западна Европа.

Обосновава се становището, че политиката за ограничаване и преодоляване на предотвратимите със здравни интервенции умирания в СЦИЕ трябва да се насочи приоритетно към няколко възрастови групи – до 1-годишна възраст и към групите над 35-годишна възраст, при които рисковете за смърт надхвърлят неколкостранно съответните в СЗЕ. ИБС, МСБ, ракът на белия дроб, ракът на шийката и на тялото на матката, чернодробната цироза, МПТЗ, перинаталните причини и самоубийствата са водещите причини за ПЗИС в СЦИЕ с все още сигнификантно отличаващи се по-високи стойности на смъртността, отчасти в резултат на по-малка ефективност на здравните системи.

Важен практико-приложен принос в труда на доц. Велкова са идентифицираните проблемни области на качеството на здравната помощ, рискови популационни групи и нозологични състояния обосновава подходящи стратегии за преодоляване на недостатъците на системно ниво и подобряване на популационното здраве.

Публикациите, свързани с дисертационния труд са 12. Всички анализи са самостоятелен принос на дисертантката.

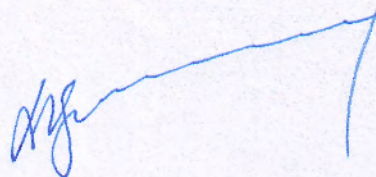
Преценявам, че всички анализи са самостоятелна разработка и принос на дисертантката.

Като заключение считам, че е реализирано сериозно задълбочено изследване върху особено актуален проблем на общественото здраве в България и в международен мащаб. Дисертационният труд съдържа оригинални приноси и широки концептуални виждания на докторантката. Дисертационния труд напълно покрива изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в МУ-Плевен за придобиване на научната степен „доктор на науките”.

Във връзка с всичко изложено по-горе убедено предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят научната степен „доктор на науките” на доц. д-р Анжелика Спасова Велкова.

16 февруари 2012 г.

Подпис:

Проф.д-р Цекомир Воденичаров, д.м.н.